

לזכות נשמת רבנו
רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

גיליון 894

העלון התורני השבועי

מלאך התורה

ז' אב התשפ"ה

1.8.2025

לרפואת ולהצלחת אבי היקר מאיר בן מסעודה

1957 שנים לחורבן בית שני

לב הפרשה

העלון מוקדש לרפואת ידידנו היקר אילן בן מזל שזכות זיכוי הרבים תעמוד לו, שיזכה לבריאות איתנה ולבשורות טובות.

ספר דברים הוא הספר החמישי מחמשת חומשי התורה, והוא מכיל בעיקר את צוואתו האחרונה ואת דבריו של משה לעם ישראל תוך שהם מתכוננים להיכנס לארץ המובטחת.

הספר נקרא בשם 'דברים' על שם הפסוק בו הוא נפתח "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל." מכיוון שבספר זה חזר משה על מצוות ואירועים רבים שכבר הוזכרו בספרים הקודמים, קיבל ספר דברים גם את הכינוי "משנה תורה", על שם שהוא מזכיר דברים בפעם השנייה. כשהוא פונה לכל העם, משה מסכם מסע של ארבעים שנה במדבר. הוא מזכיר את האירועים הנעלים אך גם את האירועים העצובים שאירעו במשך המסע. הוא קורא להם לקיים את מצוות האלוקים וללכת בדרכיו, תוך שהוא מונה מצוות חדשות וגם כאלו שכבר נאמרו בעבר.

זהו. הנה הגיעו לסיומן 40 שנות נדודים במדבר ובני ישראל כבר עומדים מחוץ לארץ כנען ומתכוננים לכניסה לארץ. רגע לפני הכניסה לארץ, נושא משה את דבריו האחרונים אל העם. הוא מזכיר להם אירועים חשובים שהיו במדבר ונותן להם מצוות והנחיות לחיים בארץ. לפעמים מילה אחת מספרת סיפור שלם. במפגש הראשון של אלוקים עם משה, כשהוא מבקש ממנו להפוך למנהיג תנועת השחרור והגאולה, משה אומר: "לא איש דברים אני, גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אני." השנים חולפות, משה מנהיג את העם 40 שנה במדבר, וכעת הגיעה עת פרידה. ואין קוראים לספר שהתחלנו לקרוא בימים אלה, שחותם את התורה? ספר דברים. ספר שרובו נאום ארוך ומרתק וסוף של משה רבנו. ואין נפתח הספר הזה? במילים הבאות: "אלה הדברים אשר דבר משה אל-כל-ישראל." "לא יאומן. איזה הבדל אדיר בין "לא איש דברים אנוכי" לבין "אלה הדברים אשר דבר משה". הרב ברל וויין מסביר שהמסר כאן הוא פשוט: אם יש מטרה ויש יעד ויש חזון - אפשר להתגבר על קשיים רבים, אפשר להשתנות, אפשר להתקדם. חוץ מכל המסרים של ספר דברים, גם השם שלו עצמו הוא מסר לא קטן. אפשר להפוך מ"לא איש דברים אנוכי", לאיש שיעסקו בדברים הנפלאים שלו גם אלפי שנים אחר כך.

אמונה שלמה בגאולה הקרובה לבוא..

כוחה של אמונה:

סיפר הרב עובדיה יוסף זצוק"ל: מסופר על הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב שכאשר אחד מצאצאיו עמד להינשא, הכינו הזמנות וכתבו בהן את מקום החתונה בברדיטשוב ביום פלוני ובשעה פלונית. כאשר ראה רבי לוי יצחק את ההזמנה עמד וקרעה לגזרים.. שאל רבי לו יצחק: "וכי החתונה תהיה בברדיטשוב? בגלות? הרי תבוא הגאולה אי"ה, והחתונה תיערך בערי יהודה ובחוצות ירושלים.. עמדו בני המשפחה ושאלו: "אם כן איך נכתוב בהזמנה?" אמר להם: "כך תכתבו: 'החתונה תיערך אי"ה בירושלים ביום פלוני ובשעה פלונית, ואם ח"ו לא ניגאל תיערך החתונה בברדיטשוב...'"

תזכורת: במוצאי שבת יתחיל צום תשעה באב. תחילת הצום בשעה: 19:36 צאת הצום ביום ראשון בשעה: 19:56

הבדלה במוצאי שבת: אנשים בריאים שצמים לא עושים הבדלה במוצאי שבת לא על הכוס ולא על הבשמים, אלא יברכו רק ברכת מאורי האש קודם קריאת מגילת איכה בבית כנסת. (הנשים תברכנה בביתן ברכת מאורי האש). ובצאת הצום יעשו הבדלה ויברכו שתי ברכות ברכת בורא פרי הגפן וברכת המבדיל בין קודש לחול.

חולים: אדם חולה שצריך לאכול ולשתות במהלך הצום עושה הבדלה מיד במוצ"ש ומברך בורא פרי הגפן, בורא מאורי האש, וברכת המבדיל בין קודש לחול, **לשים לב ברכת בורא בשמים לא מברכים!** (כי אסור להנות בתשעה באב מריחות טובים) (אין לומר את כל הפסוקי שמחה שבד"כ אומרים אנו לפני ההבדלה אלא ישר להתחיל מברכת בורא פרי הגפן).

קטנים: ילדים קטנים שהגיעו לגיל חינוך אף הם צריכים לעשות הבדלה במוצ"ש קודם אכילתם משום מצות חינוך.

**לזיווג הגון ולהצלחה לעידו בן אביבה למשפחת חיים
להצלחת דוד בן זהבה מרציאנו וכל משפחתו**

זמני השבת

19:20	כניסת שבת
20:11	צאת שבת
21:04	רבנו תם

לעילוי נשמת

מזל בת אסתר הדר
אשר ויעקב בן מסעודה אבוזגלו
יהודית בת טרז אלבחרי
יהודית גלילה בת זהבה למשפחת מרציאנו
יצחק זאדא בן אסתר

העלון מוקדש

להצלחה ולזיווג הגון נטלי תהילה בת אירית.
להצלחת אלון דוד למשפחת גוזלן
לרפואת שמחה בת חנה.

היה היה מלך שגר בארמון עם משפחתו. בן המלך, הנסיך, התנהג בצורה לא מתאימה ולא ראויה, עד שהמלך החליט לגרש אותו מהארמון. הנסיך התגלגל ברחובות, והידרדר לעוני ולמצוקה.

יום אחד, כשגברו הגעגועים של המלך אל בנו האהוב, הוא ביקש מהמשרת שלו שיחפש אותו, ויבדוק מה שלומו ואיך אפשר לעזור לו. המשרת יצא לדרך והסתובב ברחבי הממלכה. הוא התחיל בערים הגדולות, בשכונות העשירות, ולבסוף הגיע למקומות העניים ביותר בממלכה, הרחק מהארמון. שם הוא מצא לבסוף את הנסיך, רעב ומזנח. הנסיך ישן ברחוב, בבגדים קרועים, ללא נעליים, וקיבץ נדבות למשרת היה עצוב לראות כך את בן המלך. הוא זכר את ימיו הטובים, את התקופה שבה חי בארמון, כנסיך. הוא ניגש אליו ואמר: "שלום לך, המלך שלח אותי אליך. הוא מתגעגע אליך ומבקש לדעת מה אתה רוצה, מה חסר לך."

הנסיך המסכן חשב רגע ואמר: "אתה שואל מה אני רוצה? ובכן, אני אשמח מאוד לקבל נעליים חדשות ואיזה סנדוויץ' טוב." המשרת הביט בו, מאוכזב. "זה הכול? זה מה שמעניין אותך? הרי יכולת לבקש שהמלך יחזיר אותך אל הארמון, יכולת לבקש כל דבר שעולה על הדעת, וזה מה שאתה בוחר לבקש?"

הנמשל הוא אנחנו. מה החלום שלנו? מה השאיפה? בשלוש השנים האחרונות נדמה שלא משנה מאיזה צד של המפה הפוליטית אתה מגיע, התשובה היא שהחלום של העם היושב בציון הוא: 61. כאילו המשיח יגיע כשלאחד הצדדים יהיו 61 מנדטים. לשם כך הרי חזרנו הנה מהגלות אחרי אלפיים שנה. אבל הסיפור שלנו הרבה יותר גדול. תשעה באב הוא הזמן לנער את האבק מעל מילים כמו "גאולה", "קדושה", "אור לגויים" ולחשוב מה משמעותן. מה באנו לעשות כאן.

בשבת הזו קוראים את פרשת דברים, אבל היא נקראת "שבת חזון", על שם ההפטרה שקוראים אחרי הפרשה ומתחילה במילים "חזון ישעיהו". זו בדיוק השאלה המתאימה – מה החזון? על מה חולמים, מעבר לנעליים ולסנדוויץ'?

ועוד משהו, על תזמונים: כל החגים לאורך מעגל השנה היהודי הם שמחים. חנוכה, פסח, סוכות, שבועות, פורים. אפילו יום כיפור, יום של טהרה ומחילה. אבל יש מועד אחד שאינו שמח – תשעה באב. צמים, קוראים את מגילת איכה, יושבים על הרצפה, אומרים קינות. היום הזה, יום חורבן בית המקדש, הוא השיא של תקופת אבל ששמה "בין המצרים", שלושה שבועות של מנהגי אבלות רבים נוספים. אבל השנה, כולם אוכלים ושותים ושמחים בתשעה באב. היום התשיעי של אב הוא בשבת, והשבת דוחה את הצום לעשרה באב, כך שהוא יחל במוצאי שבת וימשך עד יום ראשון בלילה.

זה לא פרט טכני, זו אמת עמוקה: קדושת השבת דוחה את האבלות והצער על החורבן. תמיד נעדיף לדחות את האבלות, ולתת קדימות לשמחה. הטוב גדול מן הרע. הקדושה מנצחת את העצב. שתהיה שבת שלום.

לעילוי נשמת אליהו בן עליזה למשפחת זמר שהשבת פקידת שנתו.

הלכה הרב נתנאל בן הרוש

חמשה עיניים

תשעה באב אסור בחמישה דברים. אכילה ושתיה, רחיצה, וסיכה (סיכה פירושה לסוך את הגוף בשמן, או למרוח קרם גוף וכדומה), נעילת מנעלי עור, ותשמיש המיטה. וכן אסור חכמים ללמוד תורה ביום תשעה באב, לפי שדברי תורה משמחים את הלב. ואין לעסוק אלא בספר איוב, ובנבואות החורבן שבספר ירמיה, וכן במדרשים השייכים לחורבן, ובהלכות אבלות וכיוצא בזה. וכן מותר ללמוד בספרי מוסר המעוררים את האדם לשוב בתשובה ולהטיב את מעשיו. ואין אוכלים בערב תשעה באב, אלא עד סמוך לשקיעת החמה. ומשקיעת החמה חלה חובת חמישה עיניים אלו שהזכרנו.

להושיט אצבענו במים

אסור לרחוץ במים בתשעה באב, בין במים חמים בין במים צוננים, בין כל גופו בין מקצת גופו, ואפילו להושיט אצבעו במים אסור. לפיכך, ביום תשעה באב בבוקר, יטול ידיו עד קשרי אצבעותיו בלבד (דהיינו שישים מים רק עד מקום חיבור האצבעות לכף היד), ונוטל שלוש פעמים לסירוגין כדרך שנוטלים כל השנה, ויברך על נטילת ידיים. וכן ינהג כשיצא מבית הכסא, שיטול ידיו רק עד קשרי אצבעותיו.

רחיצת פנים וצחצוח שיניים

לא ירחץ פניו בתשעה באב בבוקר, אלא לאחר שינגב ידיו, כשהן עוד לחות, יעבירם על גבי עיניו, ואם יש לו לפלוף ליד עיניו, או לכלוך אחר, מותר לרחוץ המקום המלוכלך. ומי שהוא מקפיד על נקיותו, ואין דעתו מיושבת עליו כשאינו רוחץ את פניו בבוקר, מותר לו לרחוץ את פניו בבוקר תשעה באב. כלה, כל שלושים יום מיום חתונתה, מותרת לרחוץ את פניה במים, כדי שלא תתגנה על בעלה. מי שהדבר קשה לו מאד להמנע מצחצוח שיניים ביום התענית בבוקר, רשאי להקל לצחצח את שיניו, באופן שיזהר לבל יבלע שום טיפת מים, וכן יזהר שלא יכניס לפיו שיעור רביעיית מים (שמונים ואחת מ"ל מים) בבת אחת. אולם בתשעה באב אין להקל בזה, אלא אם כן יש לו צער גדול בלי זה, או שסובל מריח רע מפיו, שאז יכול להקל בזה בתנאי נוסף, שיזהר מאד להוריד את פיו למטה, כדי שלא יבוא המים לגרונו. (וביום הכפורים אין להקל בדבר).

בישול וקניות

אסור לעשות מלאכה ביום תשעה באב. (ובליל תשעה באב מותר), אך מותר לקנות דברי מאכל וכדומה ביום תשעה באב, וכתב הגאון רבי חיים פלאג' בספרו מועד לכל חי (סימן י אות ע), "מנהג עירינו מימי עולם, שאסור למכור בשר ופירות וירקות, ולא לקנות אפילו מהגויים, כי אם אחרי שהקהל הקדוש עץ החיים יוצאים מבית הכנסת". וכן הביא מרן זצ"ל בספרו חזון עובדיה (עמוד שכב). ומותר להכין צרכי הסעודה בתשעה באב אחרי חצות היום. (כעת בארץ ישראל בערך מהשעה עשרה לאחת בצהריים). ואם השעה דחוקה ביותר, מותר לבשל צרכי שבת בתשעה באב אחר חצות היום.

מלתא רבדיחיהא

לכל האנשים עם הפרצוף של תשעה באב, השבוע זה השבוע שלכם...)

זוג מגיע לבית המשפט בתיבת גירושין של האישה. השופט שואל מה העילה לגירושין? האישה מסבירה: 10 שנים אנחנו נשואים ומשלמים שכר דירה בכל חודש. לפני שלושה שבועות גיליתי שבעלי הוא בעל הדירה!!! השופט: תשמע זה גאוני!!!

שאלתי את סבא שלי איך זה שאחרי 65 שנה הוא עדיין קורא לסבתא מתוקה, יקירתי, יפה שלי אז הוא אמר לי שהוא שכח את השם שלה לפני 5 שנים והוא מפחד לשאול...